



Võidukad spordiüritused!

- jätkusuutlike ürituste korraldamise juhtpõhimõtted





Võidukad spordiüritused!

- jätkusuutlike ürituste korraldamise juhtpõhimõtted

- » Jätkusuutlikest praktikatest on saamas kaasaegse ühiskonna tegevuste eeltingimus ning me näeme kodanike, sponsorite, spordiorganisatsioonide ja valitsuste poolt tungivat soovi sellega arvestamisel. Kui olete seotud ürituste kavandamisega, on need juhtnõõrid mõeldud just teile.
- » Sport mängib meie parema tuleviku suunas kulgemise teekonnal olulist rolli ning tänases maailmas oodatakse teilt spordiürituste korraldajana, et ühendaksite keskkonnavalasid ja sotsiaalsed jätkusuutlikkuse praktikad oma pakkumis- ja planeerimisprotsessi ja muidugi ka üritusesse endasse.
- » Käesolevad „Võidukate spordiürituste korraldamise juhtpõhimõtted“ on loodud selleks, et aidata teil parandada oma ürituse jätkusuutlikkuse võimekust, panustada ÜRO säästva arengu eesmärkide saavutamisse ning kaasa aidata seeläbi tõelistele muutustele.
- » Olgu tegemist suure rahvusvahelise võistluse või väiksema siseriikliku turniiriga, spordiürituse kavandamisel ja korraldamisel on alati vaja jätkusuutlikku lähenemist.

Mis on jätkusuutlik spordiüritus?

Kui tegutseme sellistes keerukates süsteemides nagu planeet ja ühiskond, on loov ja edukas olemiseks eluliselt tähtis omada terviklikku lähenemisviisi ja mõista üldist raamistikku.

Kujutage ette olukorda, kus jalgpallimeeskond ei jaga ühist arusaama sellest, milline näeb välja edukas mäng või meeskonnaliikmed ei suuda enne mängu algust kokku leppida aluspõhimõtetes. Kui nad ei suuda mängureeglite raames ka ühistes strateegiatel kokku leppida, siis ei tekigi midagi jalgpallimängu sarnast – isegi kui iga meeskonnaliige oleks usumatult andekas, ei suudaks nad omavahel koostööd teha, suhelda ega nutikaid lahendusi luua. Kujutage ette, kui sama toimuks planeedil ja ühiskonnas – ja mis juhtuks selle tulemusel meie pikaajalise kestmise ja meie planeedil elamise võimalusega.

Ühiste reeglitega ja ühise arusaamaga edu olemusest on meil võimalus teha koostööd ja luua tõhusaid strateegiaid. Me teame, et iga meeskonnaliige peab andma oma panuse ja kui kõik püüdlevad ühise eesmärgi nimel, on võita palju lihtsam.

Jätkusuutlike spordiürituste teaduspõhine* määratlus:

Jätkusuutlikud spordiüritused on inspiratsiooniallikaks mitmekesisusele, võrd- susele ja elukestvate kehalisele aktiivsusele ning on edukad nii sotsiaalselt, keskkonna-alaselt kui ka rahaliselt.

Need viiakse läbi läbipaistvalt ning need mõjutavad positiivselt tervist, annavad panuse võimaluste suurendamisele, õppimisele ning õiglasele ja sisukale elu kõigi jaoks – nii kohalikul kui ka globaalsel tasandil.

Jätkusuutlikel spordiüritustel kasutatakse tõhusalt taastuvenergiat, looduses laialdaselt levinud metalle ja mineraale, biolagunevaid kemikaale ning hästi majandatud maa, ookeanide ja metsade ressursse. Seetõttu ei pidurda sellised üritused enam planeedi võimekust varustada meid uute ressurssidega ja säilitada elu kõigis selle vormides.

Teekond täielikult jätkusuutlike spordiüritusteni võib tunduda pikk, kuid see on spordi edukuse seisukohalt ainulaadne faktor, mille me ühiselt reaalsuseks muudame.

Continue reading more on page 12.

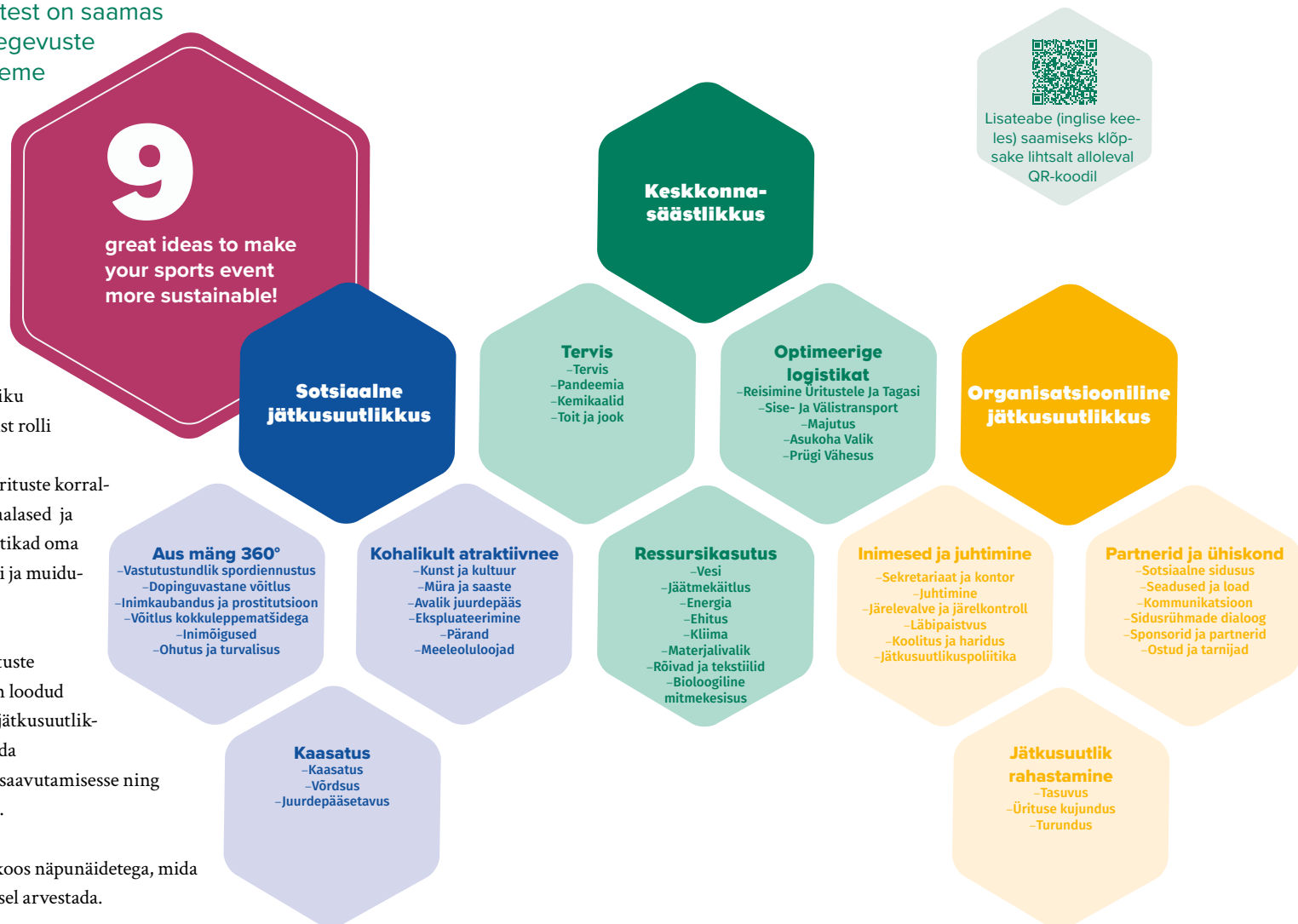
Võidukad spordiüritused

Jätkusuutlikest praktikatest on saamas kaasaegse ühiskonna tegevuste eeltingimus ning me näeme kodanike, sponsorite, spordiorganisatsioonide ja valitsuste poolt tungivat soovi sellega arvestamisel. Kui olete seotud ürituste kavandamisega, on need juhtnöörid mõeldud just teile.

Sport mängib meie parema tuleviku suunas kulgemise teekonnal olulist rolli ning tänases maailmas oodatakse teilt spordiürituste korraldajana, et ühendaksite keskkonnavalasid ja sotsiaalsed jätkusuutlikkuse praktikad oma pakkumis- ja planeerimisprotsessi ja muudugi ka üritusesse endasse.

Käesolevad „Võidukate spordiürituste korraldamise juhtpõhimõtted“ on loodud selleks, et aidata teil oma ürituse jätkusuutlikkusmandaati parandada, panustada ÜRO säästva arengu eesmärkide saavutamisesse ning tõelistele muutustele kaasa aidata.

Üheksa inspireerivat valdkonda koos näpunäidetega, mida võiksite oma ürituste kavandamisel arvestada.



Millest ürituse korraldajana alustada?

Töö algab ürituse pakkumismenetluse käigus, jätkub ettevalmistamise ja täideviimise faasis ning moodustab olulise osa ürituse pärandist ja seda toetavast „loost“.

Kontrollnimekirjad selle kohta, kuidas planeeti ja ühiskonda päästa, kipuvad olema pikad ja ebapraktilised. Tõhusam lähenemisviis on see, kui teie ja korraldusmeeskond arutate ühist nägemust oma üritusest, kui see vastab ülaltoodud määratlusele (lk 1).

Arutatavate teemade valikul võib saada inspiratsiooni Rootsi Spordiliidu koostatud materjalist „[Jätkusuutlikkuse aspektid spordiüritustel](#)“. Altpoolt leiade need aspektid rühmitatuna „keskkonnaalasteks“, „sotsiaalseteks“ ja „organisatsioonilisteks“ teemagruppideks.

1

Valige need aspektid, milles te juba edukad olete ja mille üle olete uhked.

2

Valige mõned aspektid, mis on teie spordiala ja ürituse toimumiskoha jaoks olulised.

3

Valige paar aspekti, milles soovite paremaks saada.

Sotsiaalne jätkusuutlikkus

Vastutustundlik spordienustus
Töötingimused ja inimõigused
Dopinguvastane võitlus
Tervis
Kaasatus
Võrdsus
Kättesaadavus

Kunst ja kultuur
Võitlus kokkuleppematšide vastu
Pandeemia
Sotsiaalne sidusus
Inimkaubandus ja prostitutsioon
Ohutus ja turvalisus

Keskkonnasäästlikkus

Jäätmekäitlus
Bioloogiline mitmekesisus ja loomade heaolu
Majutus
Müra ja saaste
Ehitus
Energia
Sise- ja välistransport
Kemikaalid
Avalik juurdepääs
Kliima

Kohalik jalajälj
Toit ja jook
Materjalide valik
Transport üritustele ja tagasi
Toimumiskoha valik
Vesi
Ekspluateerimine
Rõivad ja tekstiilid
Ärge tekitage prügi
Meeleoluloojad

Organisatsiooniline jätkusuutlikkus

Ürituse kujundus
Jätkusuutlikuspoliitika
Ostud ja tarnijad
Sidusrühmade dialoog
Sekretariaat/kontor
Kommunikatsioon
Seadused ja load
Juhtimine ja haldamine
Tasuvus
Turundus

Järelevalve ja järelkontroll
Sponsorid ja partnerid
Läbipaistvus ja aruandlus
Koolitus ja haridus

[Lugege lisa >>](#)



Pakkumisprotsess

Äärmiselt oluline on alustada jätkusuutlikkusele suunatud planeerimist juba pakkumismenetluse käigus ning uurida hoolikalt välja, millised on kõigi sidusrühmade ootused jätkusuutlikkuse osas. Selles staadiumis saate ka kindlaks määrata ja kavandada ainulaadseid ja uuenduslikke algatusi, mis eristavad teie pakkumist konkurentide omadest. Määrake kindlaks valdkonnad, millega teie ürituse toimumiskoht ja organisatsioon juba tegelevad ja lisage mõned uued, mis mõjuksid teie pakkumises „ikoonilistena“.

Määrake vastutav koordinaator ja julgustage kõiki pakkumismeeskonna liikmeid vastutama oma konkreetse valdkonna jätkusuutlikkuse osa eest. Tutvuge teiste pakkumiste näidetega, mille leiata altpoolt parimate praktikate alt.

Julgustage võimalikke partnereid ja muid sidusrühmi ürituse üle dialoogi pidama.

[Lugege lisa >>](#)

Ürituse ettevalmistamine

Nüüd on aeg teha õiged otsused ning valida parimad ja kõige jätkusuutlikumad lahendused teie ürituse iga üksikasja jaoks. Vaadake üle kõik otsused, olgu need suured või väikesed, läbi jätkusuutlikkuse prisma. Täpselt nagu teeme seda kõigi teiste – rahaliste, juriidiliste, kvaliteeti puudutavate jne aspektidega peaaegu automaatselt.

- » Planeerige koolitus kõigile meeskonnaliikmetele (töötajatele ja vaba-ahtlikele).
- » Vaadake tähelepanelikult üle (sotsiaalse ja keskkonnavalase) jätkusuutlikkuse vaatenurgast oma tarneaheel.
- » Püüdke leida alternatiivi üritusele toovatele traditsioonilistele transpordivahenditele.
- » Valige oma fookusalad, lähtudes ülalnimetatud aspektist.
- » Kaasake sportlased jätkusuutlike praktikate saadikutena.
- » Algate mõõdikusüsteemid ja tehke oma jätkusuutlikkuse alastele algatustele järelkontrolli.
- » Kasutage oma töö korraldamiseks ja hindamiseks jätkusuutliku juhtimise süsteemi (nt ISO 2021 või sarnast), õppige kogemustest ja tagage, et kõigil oleks võimalus kaasa lüüa ja püüelda aastast aastasse paremaks saamise suunas (korduvate ürituste puhul).

Ürituse ajal

Nüüd on aeg tegutseda! Pidage kinni oma plaanist ja pidage meeles jätkusuutlik-kustkui tegurit, kui teete otsuseid ürituse ajal tekkivate väljakutsete lahendamiseks.

- » Jälgige tähelepanelikult igapäevaseid sündmusi; tegutsuge ja tegelege probleemidega nende tekkimisel.
- » Kommunikatsioonis kasutage ära fakti, et sportlased on eeskujud.
- » Teavitage „ootamatutest“ eesrindlikest algatustest.
- » Ärge unustage dokumenteerida ja mõõta.
- » Kuulake osalejate ja küllastajate tagasisidet ning õppige sellest.

Ürituse pärand

Tähistage edu ja tänage oma partnereid! Teavitage koos ürituse toimumiskohaga ürituse tulemusena saavutatud kestvatest edusammudest.

- » Raporteerige tulemustest (kasutage asjakohaseid peamisi tulemusnäitajaid) ja saavutatud püsivatest edusammudest.
- » Avaldage oma teekonna lugu (tõusud ja mõõnad), et teised saaksid seda lugeda ja sellest õppida.
- » Esitage järgmiste ürituste (kui need korduvad) korraldajatele väljakutse oma saavutusi edasi arendada.
- » Olge läbipaistvad ja aidake teisi, et nad ei peaks „jalgratast uuesti leiutama“.

Saadaolevad tööriistad ja ressursid

Selle kohta, kuidas jätkusuutlikkust üritustesse integreerida, leidub küllaldaselt teavet ja juhtnööre. Allpool on loetletud mõned leheküljed, mis teie teekonnal võiksid teid aidata:

- » [Rootsi Spordiliit – Jätkusuutlikkuse aspektid spordiüritustel](#)
- » [Eriolümpia – Jätkusuutlikkuse käsiraamat ja tööriistakomplekt](#)
- » [Rahvusvahelise Olümpiakomitee jätkusuutlikkuse strateegia – Kokkuvõte](#)
- » [Agenda 2030 – Tööriistakomplekt säästva arengu eesmärkide integreerimiseks sporti](#)
- » [IUCN – Spordiürituste bioloogilisele mitmekesisusele avalduva mõju leevendamine](#)



Parimad praktikad

Kolme Insighti veebiseminari ja kolme töötoa käigus analüüsisid ja arutasid osalejad mitmeid spordiüritusi.

- » [Baltic RECoord Insight veebiseminar #1 – Jätkusuutlikkus. Suur pilt](#)
- » [Baltic RECoord Insight veebiseminar #2 – Jätkusuutlikkus praktikas](#)
- » [Baltic RECoord Insight veebiseminar #3 – Spordiüritused ja jätkusuutlikud pakkumised](#)
- » [SCULT – Töö vabatahtlikega](#)
- » [FIS-i mäesuusatamise maailmameistrivõistlused, Åre 2019 – Jätkusuutlikkus](#)
- » [Olümpiapäev Klaipėdas – Ülevaade](#)
- » [Juunioride Euroopa kergejõustiku meistrivõistlused 2015, Eskilstuna – Jätkusuutlikkus](#)
- » [Laskesuusatamise maailmameistrivõistlused, Östersund, 2019 – Jätkusuutlikkus](#)
- » [Gothia Cup – „Higi veeks“](#)
- » [Vasaloppet – Jätkusuutlikkus](#)

* Kuidas on lood teadusliku raamistikuga, millel põhineb meie definitsioon?

Strateegilise säästva arengu raamistik on välja töötatud andmaks juhiseid, kuidas iga piirkond, organisatsioon või projekt saaks välja töötada visiooni, mis on kujundatud sotsiaalse ja ökoloogilise jätkusuutlikkuse põhimõtete alusel; analüüsida ja hinnata praegust olukorda seoses selle visiooniga ning välja selgitada nende kahe vaheline erinevus; genereerida ideid võimalikeks meetmeteks, mis võiksid aidata seda erinevust ületada; ning seada sellised tegevused prioriteediks järkjärgulise ja majanduslikult atraktiivse plaanina, toetades seeläbi ka ühiskonna üleminekut sotsiaalsele ja ökoloogilisele jätkusuutlikkusele.

Meie teekonnal jätkusuutlike spordiürituste suunas lõpetame panustamise ühiskonda, mis üldiselt rikub jätkusuutlikkuse põhiprintsiipe. Üle 30 aasta pikkuse uurimistöö tulemusel on jõutud teaduslikult tugevate ja vaieldamatute põhimõteten, mille abil oleme täiesti vabad looma ja arendama ühiskonda ja kõiki selle osi. Saame seda teha ilma, et peaksime lahendama vanu probleeme uute probleemidega. Lisaks on lihtsam hallata kompromisse ilma lihtsustamisse laskumata.

[Lugege lisa >>](#)



Kes on selle dokumendi autorid?

See dokument on välja töötatud projekti Baltic RECoord raames. Seda toetab [Rootsi Instituut](#) ning selles osalevad riiklikud spordiorganisatsioonid Eestist, Lätist, Leedust ja Rootsist.

Dokument on avaldatud Creative Commons'i litsentsi alusel, mis võimaldab teil seda täiendada, muuta ja edasi arendada isegi ärielistel eesmärkidel, kui te viitate Baltic RECoordile ja litsentseerite oma töö samadel tingimustel.

Dokumendi tõlked kohalikesse keeltesse pärinevad vastavate maade organisatsioonidelt.

Riia, Stockholm, Tallinn, Vilnius, mai 2020



Rimantas Kveselaitis, **President,**
Lithuanian Sports Federations Union



Natalja Inno, **Project Manager,**
Estonian Olympic Committee



Einars Fogelis, **President,**
Latvian Sports Federations Council



Stefan Bergh, **Secretary General,**
Swedish Sports Confederation

